

WIENXTRA – BÉCS IFJÚSÁGI PROGRAMJA

CSEREKLYE ERZSÉBET

az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Karának PhD hallgatója
ecsereklye@t-online.hu

Az ember számára a játék legalább olyan fontos forrása az ismereteknek, mint a tanulás – ezzel a gondolattal kezdi filozófiájának bemutatását a bécsi WienXtra program (www.wienxtra.at) szellemi műhelye, a Szabadidőpedagógiai Intézet (Ifp – Institut für Freizeitpädagogik, www.ifp.at), amely a bécsi ifjúsággal foglalkozó munkások képzését biztosítja. Jelenleg a WienXtra szorosan együttműködik Bécs Tartományi Ifjúsági Ügyosztályával, ami a Városi Tanács Képzésért és Ifjúságvédelemért Felelős Osztályához tartozik. Az Ifp elődje az Ifjúságvezető-képző Iskola (Jls – JugendleiterInnenschule) és a WienXtra elődje a Bécsi Ifjúsági Kör (Wiener Jugendkreis) 1974-ben jött létre, Bécs városának kezdeményezésére.

A Jls fő feladata az olyan ifjúsági vezetők képzése volt, akik önállóan tudnak fiatalokkal dolgozni, multiplikátorként tovább tudják adni kollégáiknak az intézet segítségével megszerzett tudásukat, és alkalmasak az ifjúsággal foglalkozó szervezetek működésének javítására és az ifjúsági munka tartalmának fejlesztésére. Hogy a Jls diákjai ezeket a célokat elérhessék, szakmai tudásuk fejlesztése mellett szükség volt arra is, hogy képessé váljanak a társadalmi, politikai és gazdasági folyamatok önálló, kritikai értelmezésére. A képzés központjában a tanultak gyakorlati alkalmazásához szükséges készségek kialakítása állt és áll ma is. A Jls programjára építve, de azt bővítve működik napjainkban az Ifp. Alapképzése mellett, amely a hajdani ifjúsági vezetők képzését biztosító tanfolyam továbbfejlesztett változata, számos továbbképzést és tájékoztató programot is ajánl, kompakt, hétfégi és esti szemináriumok, műhelymunkák, tájékoztató estek, kreatív programok és konferenciák formájában. Képzései célcsoportorientáltak, rugalmasak, kommunikatívak és a résztvevők együttműködésén alapulnak. Az Ifp legfontosabb tanfolyamai: alaptanfolyam ifjúsági munkásoknak; felsőszintű ifjúságimunkás-képzés; outdoor tevékenységek; online-tanácsadás; drogvédelem; játékpedagógia.

A tanfolyamokon kívül is tanulható tárgyak (és kreditszámuk): Csoportdinamika (40), Játékpedagógia (6), Drogvédelem (6), Civil kurázi, antirasszizmus és emberi jogok (3), A nemek különbsége iránt érzékeny pedagógia (4), Új médiák (3), Jog és ifjúságvédelem (4), Az ifjúsági munka elmélete (3), Ifjúság és politika (8), Szexualpedagógia és az ahhoz kapcsolódó játékpedagógia (8), Társadalmi problémák (6), Szerepjáték, színház, pantomim (3), Interkulturális munka (3), Kéz-művesség (3), Az ifjúság színterei (6), Szabadidőpedagógia (3), Sport és élmény-

pedagógia (5), Projectmanagement (22), Környezetpedagógia (4), Médiapedagógia (8), Pszichológia (16), Az ifjúsági munka céljai, struktúrája és fogalma Bécsben (4), Zenepedagógia (6), Elsősegély (22). A tanfolyamok létszáma 12–22 fő, az intézet szándéka a lehető legváltozatosabb csoportok összeállítása, nem, kor, kultúra, előképzettség és szervezeti hovatartozás tekintetében.

A képzések célcsoportjába azok a 18 évesnél idősebb személyek tartoznak, akik tevékenyen részt vesznek különböző ifjúsági szervezetek, szövetségek és egyesületek iskolán kívüli ifjúsági munkájában, illetve olyan szociális munkások, tanárok és szülők, aki igénybe kívánják venni a képzéseket. A tanfolyamok zárásaként a hallgatónak egy projectet kell megtervezniük, végrehajtaniuk, dokumentálniuk és bemutatniuk, a tanult kompetenciák felhasználásával. A projectben legalább 5 gyereknek/fiatalnak kell részt vennie, legalább 1 napig kell tartania és innovatívnak kell lennie. A project tervezését és végrehajtását figyelemmel kell kísérnie egy, a hallgató szervezeténél vagy az Ifp-nél dolgozó tanácsadónak. A project témája és módszerei szabadon választhatóak, akár a hallgató saját érdeklődésének, akár a mögötte álló szervezet profiljának megfelelően. Néhány a legérdekesebb projectek közül: Multi Media Power Girls – Önbrázolások az új médiák segítségével; Kis Költők Klubja – Kiállítás a Gyermekirodalmi Világnap alkalmából; A te füled/az én fülem – Fotókiállítás gyerekektől, gyerekekről; Növények a városban; Afrika ismeretlen földje – a karácsonyi vásárra készülődve ismerkedés a kontinenssel; Ha a szüleim cserkészek lennének – rövid tábor cserkészeknek és szkeptikus szülőknek; A mi keresztlányunk – adománygyűjtés.

Az Ifp célja, hogy az aktív ifjúsági munkások számára információt biztosítson az aktuális trendekről, megismertesse őket különböző módszerekkel, akár a továbbképzések keretében, akár könyvtárszolgáltatásán keresztül. Mivel jelenleg nem létezik szakmai képzés az ifjúsági munkások számára, az intézet célja, hogy az iskolán kívüli ifjúsági munkában dolgozó munkatársakat és gondozókat képesítéssel lássa el, és létrehozza az ifjúsági munka minőségi szabványait.

Az alaptanfolyamot kezdetben Bécs városa finanszírozta, a mindenkori szövetségi minisztérium támogatásával. Eleinte a tanfolyamokon kizárólag a bécsi ifjúsági szervezeteknél dolgozó önkéntes munkatársak vettek részt, és a tanfolyam költségeinek teljes átvállalása pedig egyfajta köszönetnyilvánítás volt a város részéről. A 80-as években megnyitották a képzést a főállású ifjúsági munkások számára is, nekik, ha önkéntesként is tevékenykednek valamely ifjúsági szervezetnél és ezt a szervezet igazolja is, a tanfolyam elvégzése után visszatérítik annak díját.

Az alapkurzuson szerzett bizonyítvány előnyt jelenthet bizonyos állások betöltésénél, pótolhatja a szociálpedagógiai alapképzést. Az Ifp alapképzésének részeit egyes ifjúsági szervezetek (mint például a Cserkészszövetség) beépítették saját belső képzési rendszerükbe.

A WienXtra program a bécsi ifjúsági szervezeteknek és csoportoknak, óvodáknak, iskoláknak, a gyerekekkel és ifjúsággal foglalkozó civil szervezeteknek, és

persze maguknak a fiataloknak és gyerekeknek kínál széleskörű iskolán kívüli programlehetőséget.

Az összefoglaló a WienXtra 30 éves születésnapjára megjelent kiadványa és a szervezet honlapjának tartalma alapján készült: 30 Jahre. Grundkurs Jugendarbeit JugendleiterInnenschule. Verein wienXtra in Kooperation mit MA13 – Landesjugendreferat. Bécs, 2004. www.wienxtra.at, www.ifp.at